

var i sin Orden at henlede de ærede Medlemmers Tanke paa Rævningsinstitutionen; Forhørs-Optagelse i criminelle Sager er som oftest forbundet med ligesaa store Banskelligheder og den har i Reglen større Betydning end Forhør, som optages i civile Sager. I de Lande, hvor Rævningerne just ere udviklede, staaer det ikke blot i Dommernes og Parternes, men ogsaa i enhver Rævnings Magt at stille Spørgsmaal til Bidnerne, Noget, som efter mine Tanker kun overmaade sjelden her vil blive gjort af de ikke lovlærde Medlemmer af Kommissionen, og naar den ærede Rigsdagsmand lægger saa overordentlig stor Vægt paa den Forskjel, der er imellem civile og criminelle Sager, skal jeg minde ham om, at i de Lande, hvor Rævningsinstitutionen har bestaaet sin Prøve, benyttes Rævninger jo i mangfoldige civile Sager — i de aller vigtigste civile Sager — og det væsentlig med de samme Regler for Forhørs-Optagelse som dem, der anvendes i criminelle Sager. Iøvrigt skal jeg ikke gaa videre ind paa dette Spørgsmaal, jeg har kun gjort det efter den Anledning, det ærede Medlem gav dertil.

Klein: Maa jeg dertil blot gjøre den ganske korte Bemærkning, at hvad der findes Sted i fremmede Lande, findes jo ikke Sted her, og jeg for mit Bedkommende vilde finde det meget uheldigt, dersom man skulde ville udvide Grundlovens Bestemmelse om Rævningers Indførelse i criminelle Sager ogsaa til civile Sager, ligesom jeg skal erindre om, at der ved Rævningsinstitutionen er indført saa mange Former for at fikke en tilbørlig Overveelse af Sagen, at man ikke uden Videre kan applicere det, der gælder med Hensyn til Rævningsinstitutionen, paa Landvæsenkommissionerne.

Ordføreren: Hvad den ærede Minister indvendte mod Fleertallets Forslag, kan jeg for mit Bedkommende ikke ansee for at være afgørende derimod; han ansøgte, at Bedkommende vil blive dragen fra sit rette Bærning, men hvis han skulde have modt som Part, maa det dog indrømmes, at i Landvæsenkommissionssager er Landvæsenkommis-

sionen hans rette Bærning, og hvad Bidnerne angaaer, saa vil der heller ikke fra deres Side kunne reises nogen Indvending i den Henseende. Som oftest vil det jo nemlig være Tilfældet, at det er den samme Dommer, for hvem de ellers skulde have mødt, som vil komme til at afhøre dem i Landvæsenssager; og de ere jo ogsaa i mange andre Tilfælde pligtige til at møde for en anden Ret end den, som er den ordinaire. Der kan jo ned sættes Kommissioner, og Dommeren fra Nabo-jurisdictionen er jo under visse Omstændigheder berettiget til at anstille Undersøgelser og kalde Bidner for sig fra en anden Jurisdiction. Ligeledes er det Tilfældet, at Civile kunne komme til at møde for militære Retter. Overhovedet kan der vist ikke fra Bidnernes Side lægges overordentlig Magt paa, hvem der beklæder Retten; de kunne ikke have nogen Indflydelse derpaa; de maae jo møde baade for Sættedommere og constituerede Dommere, og det forekommer mig derfor ikke, at der af Omhu for Bidnerne kan være Grund til at modsætte sig Bidneførelse for Landvæsenkommissionerne, hvor der endogsaa er 3 Medlemmer tilstede; og vil man end antage, at de to ere ulovlydige, saa kan man dog derfor ikke forudsætte, at de skulde have nogen særdeles Lyst til at foranledige eller bifalde Noget, som kan være til Fortrød for Bidnerne; det er snarere til Betryggelse for dem, at der er flere Mænd, der have Indflydelse paa Bidneførelsen. At der kan reises Indsigelser imod eller fra Bidnerne, naar de møde for Landvæsenkommissionerne, paa samme Maade, som naar de møde for den ordinaire Ret, forekommer mig ikke at være nogen grundet Indvending; den saaer desuden sin Beparelse derved, at der i Landvæsenkommissionerne ligesaa vel som i de ordinaire Retter er en Jurist tilstede, og som den ærede Minister selv gjorde opmærksom paa, er det jo udtrykkelig sagt i § 20, at saadanne Spørgsmaal med Hensyn til Bidneførelse, som afgøres af Landvæsenkommissionen, skulle i Tilfælde af Misforståelse med dem indantes for Overlandvæsenkommissionen. Den er jo ogsaa sammensat af Mænd, som man kan antage, ville have Indsigt i disse Sager. Amtmanden skal jo være juridisk dannet, og er det